

Ефективне формування такого бренду можливе за рахунок синтезу особистісних цінностей, професійної компетентності та соціальної відповідальності. Лише такі управлінці здатні забезпечити стале й успішне майбутнє держави в умовах нової історичної реальності.

Список використаних джерел

1. Новікова Т. В. Модель просування персонального бренду / Т. В. Новікова // Проблеми економіки. – 2022. – № 4. – С. 232–244. – DOI: 10.32983/2222-0712-2022-4-232-244.
2. Ревко А. М. Соціальний капітал як детермінанта розвитку / А. М. Ревко // Економіка і суспільство. – 2022. – Вип. 43. – С. 104–112.
3. Патіцька Г. О. Соціальний капітал як чинник сталого розвитку територіальних громад / Г. О. Патіцька // Суспільство і простір. – 2022. – № 1 (53). – С. 10–19.

УДК 349.22

Галузінська Каріна

Здобувачка вищої освіти факультету права, публічного управління і менеджменту

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Дзевелюк Андрій

Кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри Фундаментальних і приватно-правових дисциплін.

Вінницького державного педагогічного університету

Імені Михайла Коцюбинського, медіатор

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ У ВРЕГУЛЮВАННЯ КОЛЕКТИВНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ

Ключові слова: колективні трудові спори, медіація, трудові відносини, конфлікт, соціальне партнерство.

Актуальність. Колективні трудові спори є однією з найгостріших проблем соціально-трудових відносин, оскільки вони здатні призводити до страйків, зупинки виробництва, економічних втрат і загострення соціальної напруги. Традиційні механізми їх вирішення, закріплені в Законі України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», часто є тривалими й конфліктогенними [2]. У контексті євроінтеграційних процесів України зростає потреба в альтернативних способах врегулювання трудових конфліктів, серед яких особливе місце посідає медіація.

Мета дослідження. Проаналізувати сучасний стан застосування медіації в Україні у сфері колективних трудових спорів, визначити її переваги та проблеми впровадження, а також перспективи розвитку з урахуванням міжнародного досвіду.

Медіація — добровільна й конфіденційна процедура, за якої нейтральний посередник допомагає сторонам досягти компромісу. Прийняття Закону України «Про медіацію» у 2021 році створило правові підстави для розвитку цього інституту, однак його застосування у сфері колективних трудових спорів перебуває на початковому етапі [1]. Міжнародний досвід свідчить про ефективність медіації: у ЄС діє Європейське агентство з питань праці, яке пропонує процедури врегулювання суперечок між державами-членами [3]; у США медіація активно використовується під час колективних переговорів; у Франції та Італії діють моделі обов'язкових або напівобов'язкових примирних процедур, що знижує кількість судових процесів; в Австралії фасилітовані переговори сприяють зменшенню напруги та швидшому досягненню згоди.

Серед переваг медіації в Україні — гнучкість і швидкість процедури, врахування соціально-психологічних аспектів, економія ресурсів і збереження партнерських відносин між роботодавцем і трудовим колективом [4]. Проте існують проблеми: низький рівень поінформованості сторін, нестача

кваліфікованих медіаторів та потреба у гармонізації законодавства для надання обов'язкової сили досягнутим угодам [6].

Результати дослідження. Визначено, що впровадження інституту медіації у сфері колективних трудових спорів в Україні можливе за умов нормативного закріплення її статусу як передстрайкової або передсудової процедури, створення регіональних центрів трудової медіації, підготовки медіаторів та проведення інформаційно-просвітницьких кампаній серед роботодавців і профспілок.

Висновок. Використання кращих європейських і світових практик дозволить сформувати в Україні культуру конструктивного діалогу, зменшити кількість страйків і судових процесів, сприяти соціальній стабільності та підвищити ефективність виробництва [5].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про медіацію» від 16.11.2021 № 1875-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 51. Ст. 451.
2. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03.03.1998 № 137/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 34. Ст. 227.
3. European Labour Authority. Mediation Procedure. Luxembourg: ELA, 2023.
4. Дзевелюк М.В., Дзевелюк А.В. Особливості використання медіації у підготовці юристів та публічних службовців в зво. Медіація & Університети 1.0: Матеріали Міжнар. наук.-практ.конф. 15 листопада 2024р., Чернівці: 2024. С. 113-117.
5. Дзевелюк М.В. Медіація як інструмент модернізації системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні. *Наукові перспективи*. Вип. № 6(60) 2025. С. 111-122.